

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N G. Milač Simon prof.

Majstrovski Bistrica pri Trzinu

Vredništvo v D. Lendavi
bš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

oglasila

MO

na Gorenjsko

oglasila do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Poslušajte mladino!

Zgodilo se je eto!

Veverica Janoš, sin siromaške kmetijske družine, je 1903 leta zapustil svojo domovino; izselo se je v Ameriko. Tam je prebival celih 20 let, povrneno se je tak 1923 leta. Sreča njemu je bila naklonjena, prinesel je v zdravju ameriške valute toliko peněz, da je meo pri prihodu v našem celih 200.000 Din. Za 100.000 Din je kupil posestvo, ostanek, to je tudi 100.000 Din, je vložil v domačo hranilnico.

Te peněz sezna ne ostal v železni blagajni hranilnice. Vloga se je spremenila v posojilo; dobo jo je proti predpisanim jamstvom kmet Veliki Ivan. Te naš Veliki Ivan je meo pogodbo s stavbenikom, da njemu zgradi novo domačijo v vrednosti 100.000 Din. Hiša je bila gotova, stavbenik je oddal ključ, dobo svoje dogovorjeno plačilo ino ar slučajno teh peněz ne potrebuje, je vložil tudi on 100.000 Din v domačo hranilnico. Ista pot, nego z novimi osebami in po kupčiji druge oblike, se ponovi pravimo v petih letih desetkrat. Te je prvotna vloga 100.000 Din spremenila obliko desetkrat, vpisana je bila kak vloga, potem posojilo, vrnila se je v hranilnico kak vloga i romala pali iz železne blagajne kak posojilo. Kda je bio znesek 100.000 Din desetič vrnjen hranilnici, je meo deset oseb vloge po 100.000 Din, hranilnica je mela devet zdravih dužnih pisem v vrednosti 900.000 Din, v gotovini 100.000 Din i vloge v zneski 1.000.000 Din.

V petih letih je vloga naredila deset krogov od vupnikov do dužnikov. V slučaj, da je gospodarsko življenje zdravo, je hranilnica brez skrbi, za svoje vloge ma protivrednost: 100.000 Din i devet dobrih zadužnic, vsako krito z vrednostjo hiše ino drugih nepremičnin. Devet dužnikov v teki nekaj let poplača duge, peněz kroži dale, delavci služijo, kmet lahko oda svoje pridelke, obrtniki, tovarnar, trgovci lahko delajo kupčije, hranilnica dobi razliko na obrestih, to se pravi — krize nega.

Ta naša prilika v malom vala v bole zasukanoj formi za gospodarsko življenje cele države z razlikov, da je tam prva vloga ono zlato, štero hrani v svojih kleteh, ali pri svojih zavupnikih naša narodna banka; nadale, da ma razlika v obrestih za posledico porast zlate zaloge, povečanje zlate podlage, povečanje ali vendar zdrav, po zakoni določen obtok bankovcov.

Ino zdaj pitamo: kak bi bilo te, če bi bila zlata podlaga samo v zavupanju, to se pravi, če bi meli za kritje prvih bankovcov pravo vrednost, proti vrednost, v nepremičninah vseh državljanov cele države? Potek, dokeč je zavupanje v peněz države, bi bio isti. Vloge bi se spreminjale v terjatve, bankovci bi romali iz roke v roko, meli bi pali razlike v obrestih, odnosno zdravo podlago za obstoj večšega obkora bank. V slučaj, da bi bilo vključeno v gospodarstvo tudi inozemstvo, ki plačuje z zlatniki i šče meli zlatnike, bi od leta do leta rasla zlata zaloga narodne banke, za povečanje obkora bankovcov bi meli zlato kritje, gospodarski potek ne bi bio — zavret. No pa ar mamo stalne, s časom celo rastoče potrebčine, gospodarski potek, vstvarjenje novih dobrin, bi šlo naprej: kriza bi bila nepoznan pojem, meli bi znosno življenje brez strank, brez ustavnih svaj ino brez onoga jaja, ki ga občuti dnes vsaki količakaj pošten človek, šteromi ne vseeno, kda sliši, da ma naša banovina 3000 registriranih brezposelnih, ki so prejeli prek borze dela v ednom meseci — 50.000 D podpore...

Vsaka vsota, štero bi tak porabila skupnost, mislim država, za

stvaritev potrebnih dobrin, ne bi smela meti vpliva na vrednost peněz; milijoni, štere bi v obliki nekritih, a zlatom ne kritih bankovcov, dala država gospodarstvu, ne bi smeli meti onoga včinka, šteroga ma — inflacija.

Pravimo, da je število brezposelnih v vseh banovinah sorazmerno vednako s številom nezaposlenih v našoj banovini, to je, da mamo v celotni državi 30.000 registriranih nezaposlenih, odnosno skupno 100.000 registriranih ino neregistriranih na delo čakajočih ljudi, — i če računamo, da potrebuje vsaka takša oseba na leto po 10.000 Din za skromno preživljanje sebe i svojih, potem bi potrebovali edno milijardo z vrednostjo vseh državljanov kritih, toje ne z zlatom kritih bankovcov za oživljanje denesnje gospodarske smrti... Samo edno milijardo! Če bi država želela, naj se plačujejo dače, takse ino spodobne državne dejatve prvenstveno s tem — kak povedano z zlatom ne kritim penězom, bi ti bankovci v vsakom leti gotovo naredili konči edno pot od državne banke do podjetnikov ino delavcov ino vsako leto bi lahko zmenšala država obtok teh bankovcov do zneska rednih obresti. Po preteki gotovoga števila let bi zasilni peněz zgino iz prometa, meli bi pa fond v zneski nekaj milijard, šteri bi nam bio vsikdar na razpolago za injekcijo, če bi takšo inekcijo gospodarsko življenje potrebovalo.

Kak bi pa porabili to milijardo leto za letom v časi gospodarske stiske?

Na vsaki način v namene, ki so potrebni za gospodarstvo. V mesih bi gradili stanovanjske hiše, po občinah bi postavljali naprave, štere posredno ali neposredno vplivajo na ozdravitev gospodarske stiske. Država

Razgled po katoličanskem sveti.

Delo i spored francoske kat. akcije. V sredi meseca junija je bila v Parizi skupščina francoske narodne katoličanske zveze, v štero so včlanjene vse kat. akcije. Pariški nadpüšpek je gučao od kat. akcije, v štero so pozvani vsi katoličani, šteri so dobre vole. General Castelnau je dao pregled dela kat. akcije v prejšnjem leti i je posebno povdaro delo okoli katoličanskoga štampa. General je mogeo dosegniti že velke uspehe v borbi proti slobodnozidarom. Francoska kat. akcija se drži načela, da se ne bori proti personam, liki proti društvom. Francoska narodna kat. zveza šče pokazati te ljudi v svojoj pravoj sliki. Dozdaj je že izdala nekaj spisov proti njim. Delo se ešče nadaljuje v večšoj meri. Celotno zborovanje se je vršilo po rečeh pariškoga nadpüšpeka i kardinala Verdiera, šteri je pravo, da morajo katoličani z vsemi silami delati za napredek kat. akcije.

Polska. Kongresi. Polski püšpeki i duhovniki delajo letos s posebnim apostolskim ognjom za razširitev katoličanske vere med Polaki. Poleg stalnoga dela v spovednicah na predganih i v raznih kat. društvah se prirejajo javna spravišča i kongresi. Nedavno so bili trije veliki kongresi v Tarnovi, Lierodsi i v Dabrowi. V Tarnovi je bilo v prošeciji 130 jezero vernikov.

Angleška. Prevreditev kat. akcije. Med angleškimi katoličanci je začnjeno veliko delo: nova vreditev kat. akcije. Angleški püšpeki so izdali skupno pastirsko pismo, v šterom javljajo, ka so po želi sv. oče nastavili skupno središče za vsa društva kat. akcije. V pasterskom pismi se pobijajo kriva mišljenja od kat. akcije, štero so nešterni širili. Kat. akcija bode širila dober tisk, skrbela bode za dobra predavanja posebno potom radia, branila bo interese kat. šole, pobijala bode širenje razvuzdanosti itd.

bi za te peněz lahko postavljala tovarne proti premočnim kartelom, gradila prometne žile, to se železnice, štere bi pomagale posamezniki. Tudi te, če so ti dnes privilegirani — naši ljudje.

Oni, ki majo dnes pri sebi peněz i zavolo toga privilegiran položaj, bi bili sezna s tov novotarijov vdarjeni, nego nam je več celota kak pa privilegirani posamezniki. Tudi te, če so ti dnes privilegirani — naši ljudje. Verjetno je, da je dosegla kriza svojo najvišjo točko, zato je injekcija v zneski edne milijarde verjetno zadosta izdatna pomoč. Nego če bi bilo drugač, če bi potrebovali dve milijardi, je potek isti, samo znesek je večši.

Izvedba toga načrta ma dnes samo edno resno zavoro: nepoštenost ljudi. A tudi ta ovira je premagljiva. Mamo i meli bomo v doglednom časi še več izobraženih ljudi, ki ne morejo dobiti zaposlitve. Pod primernim vodstvom ino kontrolom naj začnejo delati ti naši bolše usode vredni mladi s tov milijardov. Od njihovega poštenoga dela ino od njihove vernosti do skupnosti bo odvisen njihov obstoj, ka je vendar tudi dnes zadosta sprejemljiva garancija, da bi se ravnalo z penězom gospodarsko, nameni primerno. Nudili bi s tov novotarijov priložnost mladini, da naredi izvrstno pripravljalo šolo za življenje, za tisto življenje, kje je potreben celi mož, da uspešno tekmuje z močnimi ino slabimi za svoje dobro ino za dobro narodne skupnosti.

Te načrt je nas, mladine, ki verjemo, da je mogeo vstvarjajoče delo tudi brez „zlate krvi“, štera navadno sebičnejšom ino tujincem krepi moč v škodo na vseh krajaj in koncaj vezanih robov.

Kovačova Julika.

Kitajska kat. akcija med Kitajci. Pomočnik apoštolskoga vikara mons. Janosens je celo pomlad meo predge i tečaje za organizacijo kat. akcije. Nstavo je več združenj kat. akcije, štera so se z velikov gorečnostjo podala na apoštolsko delo. **Združene države Amerikanske.** V Los Angelesi so meli pred kratkim teden kat. akcije. Razpravljalo so se pitanja od katoličanske vzgoje, od verskih šol, od kat. združenj za svetovni mir itd. Navzoči so bili svetni ljudje, dosta duhovništva i člani višje cerkvene oblasti.

Jüžna Afrika. Smrt zaslužnoga zrakoplovca v misijonarskoj službi. V jüžnoj Afriki se je ponesrečo zrakoplovec Hans Marti z aeroplanom, šteri je pripadao misijonarskoj postaji Garjep. Poskušao je novo letalo, štera so darovali nemški katoličanci. Pri tom je najšeo smrt. Za njim joče njegova žena, štera je šla z možom v jüžno Afriko, da služu misijonarskoj misli.

Italija: Najdeno pismo polskega kralja Jana Sobjeskoga. V taljanskem gradi Masoa Carrara se je najšeo prepis pisma, štero je pisao polski krao Jan Sobjeski kardinali Cibi neposredno po velkoj zmagi, štero je izvojuvao nad Türki pod Bečom l. 1683. To pismo se glasi: „Presvetlomi i prečastitomi gospodi, gosp. kardinali Cibi. Presvetli i prečastiti gospod! Dužnost mi je, da i Vaše presvetlo gospostvo ma od nas samih obvestilo o znamenitoj zmagi, štero je včeraj gospod Bog dao krščanskomi orožji pod Bečom po osemvörnoj bitki proti vojski, štera je štela 180 jezero türskih borcov, da se mi je posrečilo v istom časi osloboditi Beč od obsede prle v obečanom časi kak i osloboditi brezšteviline zaroblence, nitičiti vekši deo neprijatelov, zapleniti glavne zastave teh čet skupno z zastavami vežera, kak tudi vse to-

pove, njegove lastne konje, orožje, šatore. V kratkom, po nepretrganosti osem vörnoj krvavoj bitki se je zgodilo, da so mogli vezer i ostali njegovi vojaki bežati, a jaz sam ostao gospodar celoga njegovoga tabora, šteri je zavzemao prostor velike legije. Zdaj idem za ostankom neprijatelov, šteri bežijo, vüpačoji se v Boga, da Bog da mojoj roki moč, da ga do kraja vničim, i Vam želem od Gospoda Boga kem vekšo radost. Beč, 14. jünija 1683. Ivan, krao.“

Italija. Tjedan za krščanski Vzhod. V Italiji obstoji od l. 1928. združenje za spoznavanje vzhodnih razkolnikov i za molitev, da se tej kršćeniki zedinijo s katoličanskim Cerkevjom. Združenje je dozda obdržalo več tjevnov, zdaj bo obdržani v Benetkah. Program se deli v tri dele: liturgijski, molitveni i poučni deo.

Sirijska. Iz katoličkoga, armenškoga patriarhata v Beirutu. Na konci meseca maja je bila posvečena nova palača katoličkoga armenskoga patriarhata v Beirutu. Dozidana je bila od darov pape Pija XI. Nedavno je Njegova Svetost, armenski patriarh, obhajao 50 letnico svoje prve sv. meše. Po cerkvenoj slavnosti je sprejemao stranke v novom poslopji. V svojem govoru je patriarh izjavio veliko zahvalo sv. Oči.

Petletnica

„Hrvatske Straže“.

„Hrvatska Straža“ je edini hrvatski katoličanski dnevnik. Či se takši list v našem časi tak dugo obdržu, je to znamenje njegove velike moči. Takšo živlensko moč ma „Hrvatska Straža“, štera je pred kratkim slavila svojo petletnico. Na slovesnom zborovanji, ki se je vršilo pri toj priliki, so bili navzoči nej samo Prevzvišeni zagrebski nadpüšpek dr. Anton Bauer i njihov pomočnik nadpüšpek dr. Alojz Stepinac nego i vnožina svetnoga i redovnoga duhovništva, zastopniki katoličanskih društev celo — prvič — predstavniki zagrebečkih meščanskih krogov. Rejsan katoličanski spravišče, v smisli kat. akcije, ki je združitev vseh naših moči v ednoj vdarnoj vrsti proti vsemi, ka je proti Bogu. Vodi jo pa naj püšpeki: tej so nasledniki apostolov, štere je Jezuš poslao: lte i včite vse narode! V tom smisli je „Hrvatska Straža“ redno pisala, zato so jo zdaj tudi za stalno proglasili za glasilo kat. akcije v zagrebečkoj nadpüšpekiji. Zato so tudi sklenoli, list kak najbole razširiti, najprle v samom Zagrebi, potem pa tudi na deželi, gde do ga vsako nedelo odavali pri farinijah crkvah, sledkar pa ešče druge dni. Obrtniki i trgovci so se zavezali ka do davali oglase v „Hrvatsko Stražo“, ka do svoje tiskovine naračili v njejnoj tiskarni i list povsedi pripravali. V gostilnaji i sploh v javnih lokalaj do zahtevali „Hrvatsko Stražo“. Tudi poročevalsko službo zbokšajo tak, ka de dnevnik meo kak najbolše i najhitrejšje novice. Zednim so naročili najnovejši i najhitrejši tiskalni stroj. Na spravišči so bile prečete nvoje čestitke ne samo duhovnikov, nego tudi zavednih katoličkih lajikov. Nešterni duhovniki so mesto čestitk novo izvoljenomi zagrebečkomi nadpüšpeki — pomočniki dr. Stepinci — poslali penězno podporo za „Hrvatsko Stražo“.

Veselo znamenje: Hrvatski katoličanci se močno giblejo. Spoznali so velesilo tiska. Naj bo to tudi nam v spodbüdo. Naše „Novine“ morajo priti v vsako družino Slov. Krajine. Širitelje naj včas poročajo od raznih dogodkov v svojem kraji, obrtniki i trgovci naj pošilajo v „Novine“ svoje oglase, zahtevajte v krčmaj, kavarnaj i hotelaj „Novine“.

Delajmo na siritve našega krščanskoga tiska i zmagamo, ar z nami je — Bog!

NEDELA.

Jezušovo Srce, oméhlí naša srca na smlenost do Tébe i tvojih dúševnih i telovnih sirot!

Nedela po Risalaj deveta.

Evangelium sv. Luka XIX.

Vu onom vremeni: Gda bi se Jezuš približavao k Jeruzalemi, videvši varaš, jorkao se je nad njim, govoreći: ar da bi spoznao i ti, i naj bole na ete tvoj den, štera so na mér tebi, zdaj so pa skrita od tvoji oči. Ar pridejo dnevi na tebe, i opašejo te tvoji neprijatelje z grabov, i obsedejo tebe, i vkúp te stisnejo od vsej krajov, i na zemlo povalijo tebe, i sini tvoje, ki so vu tebi: i ne nihajo v tebi kamna na kamni, zato, ka si ne spoznao vremena pohodjenja tvojega. I notri idoči vu cerkev, začao je vó goniti odavajoče v njej, i kúpúvajoče, govoreči njim: pisano je, ka je hiža moja, hiža molitvena, vi ste pa njo včiniili razbojnikov jamo, i vči je vsaki den vu cerkvi.

*

Jezušovo delo med lústvom se nagible h konci. Tri leta je včio, tri leta betežnike ozdravljao, mrtve búdio. S kemkoli je vkúp prišeo, vsakšemi je bio dober, lúbeznivi. Túdi grešniki so spoznali njegovo smileno srce, ki vse odpúšča — túdi največše grehe. Spominimo se samo na grešnico Magdaleno. — Glas od Jezúšove lúbezni i njegove dobrote, od njegovih čúd se je razširo po celoj okroglini. Túdi Jeruzalem je zvedo od njega. Mislili bi zato, da bi židovsko lústvo sprijalo Jezúša kakti svojega Odrešenika. Da bo zapústilo greh i se podalo za Jezúšom po poti brez greha. Več kak je Jezúš napravo za svoj narod, da bi jih pridobó za sebe, túdi On sam ne mogeo včiniti. I denok so srea židovska ostanola trda, zakrknjena. Posebno Jeruzalem, glavno mesto, srce države Gospoda ne sprijao. Tam je húdi dúh naprej sejao i túdi obilno žeo.

Gda pride na vrh Olske gore i se pred njim pokaže mesto Jeruzalem s svojim prekrasnim zlatim templom, ga celo skuze pobijejo. Bog joče! To mora biti nekaj strašnega. Joče zato, ka je Jeruzalem, šteroga je rad meo, ar je bilo njegovo glavno mesto, ostao njegov neprijateo. Zabadav se je trúdo, mantrao iz lúbezni do dúš. Jeruzalem ga ne sprijao. To je Gospoda tak bolelo, da se je razjokao.

I če bi Jezúš dnes prišeo med nas i bi vido naše dúševno življenje — ali se ne bi túdi prebrido razjokao? Ešče bole kak nad Jeruzalemom! Jeruzalem je ostao slepi, ar v treh kratkih letaj ne spoznao čas velkoga obiska. Mi pa že dve jezero let poslušamo Gospodov navuk — a naša srca so denok ostanola trda, nesmilena. Nikaj nas ne genejo Jezúšove skuze, štere toči zavolo naših grehov. Oh, denešnji katoličanski svet, zakaj si tak nezahvalen! Če te Jezúšove skuze, ne genejo, te naj gene bar miseo na sodbo, gda boš mogeo dati račun. Oh, te se vloge spremenijo: te bo Gospod sedo v svojoj božanskoj diki a jokao boš ti, kristjan, šteri se zdaj ž njega smeješ.

Za prekmurskimi kolniki.

„Beltinska starica“.

Toplo in sočútno opisúje g. Juš Kozak „beltinsko starico“; je pošten, takten i fin... nam ne bo vervao, da njej vendar nehoteč dela krivico. Senco nam opisúje... Pa pred sencov je predmet, šteri vrže senco i pred predmetom more stati — svetlost.

Samo neprijateo bi tajio, da je bila grofovská družina v Beltincih velka. Ne v bogatstvu: v plemenitosti staroga kova. Bila je verna, dobrósrčna, vsmilena; ne z rečev, z djanjom je kazala v zgled za lepoto i popunost življenja. (Pa še zdaj takša. Vr.)

To zna samo on, što je meo večkrat opravilo s temi lúdmí. Znali so ceniti delo, meli so čiste i vrejene poglede na svet, lúbili so mir, tiho srečo, stali so visoko nad povprečnim človekom i lúdmí, ali túdi v tistoj višini so meli močne i srčne vezi z onimi, šteri so stali daleč, daleč — spodaj.

... Velke površine svoje zemlje je dao že pokojni beltinski graščak

malim i srednjim kmetom v najem. Najemnina je bila smešno mala. Upravník posestva bi rad povišao najemnino, zato je na lici mesta pokazao svojemi gospodi: kak dobra i lepa je že zemla, kak neprimerno bole rodi zdaj, kak pred nikelkimi leti... Mehek ženski glas je odločno zavrnó upravnika:

— *Spremembo je napravo kmet, njegova lúbezen do zemle, — za lúbezen bi ga kaštigali z vekšov arendov? Gospod, pamet i srce naprej, ne pa račune. Kmet, šteri lúbi svojo zemlo ma pravico do sreče.*

Takši nazori so oblikovali „beltinsko starico“.

... Nastavlence na veleposestvi je težko shajao. Družina je rasla, plača je bila za naraslo družino preskromna.

Milostlivi gospod, težko živimo, — je povedao grofi, — več nas je, kak pred leti.

Túdi dela je bilo več? Ne, samo družina je narasla.

— Mojo odločbo vam pove upravník posestva.

Od sledečega četrtletja je meo nastavlenec za 200% povečano količino drv. Ne zato, ar je več dela, kak pred leti, kda je bila družina menša, nego zato, ar je *narasla družina!*

... Pod mogočnim zvonikom so se odprla mala vratca i prihajala je od svete meše grofovská družina. Pred vrati je stao dugi špalir siromakov. Skromno, kak tisti svetopisemski vinarček, so kapale podpore, — pa ne vinarčki! — pomoči potrebnim v dlan. Nišče ne pitao, što si, kaj si, odkec si prišeo? „V rendi si, podpore si potreben in jaz jo zmorem, zato imej to malenkost v imeni božem.“ To je bila miselnost hiže, v šteroj zdaj prej sameva „beltinska starica“.

Da ne lúbi, ne sovraži, nego samo — pregleda?

Ne verjetno. Pregledajo samo male i prazne dúše. Ona ne takša.

Ali mogoče trpi? Zagvišno.

Pa ne zato, ar je posestvo „malo prikrajšano“, ne zato, ar je brez oblasti, ne zato, ar je skoro sama ostala tam, gde je nikda sveta mela zbiralíšče družba njej ednakih. Mislím, zato trpi, če resan trpi, ar vidi — da brezi njene krivde i krivde njenih, je razbiti stari mir, stara vrečnost sveta, v šterom so stali dobri, plemeniti i visoki po notrašnjí vrednosti na takšem mestu, da so lejko bili po božoj zapovedi — nižjim v zgled.

Razlaga je samo, da so nekdašnje veličine razžaljene, ka pregledajo dnešnji svet. A takše razlage so samo škatle. V takše škatle se lejko nameče blato, lejko biseri. Mislím, ka smo samo pošteni, pravični i pametni, če ne pústimo biserov v blatnoj škatli!

P. Sutter:

Šatan v Illfurti.

Istinska zgodba.

Zgled obsedenja dveh dečkov od húdobjnoga dúha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemec.

Odgovori na modruvanje.

Glas od obsedenja i oslobodjenja oba dečka je prišo celo v Pariz, gde so se s tem dogodkom bavili túdi veliki dnevniki, četúdi nej vsikdar z dobrim nakanenjom. Tak je na priliko napiso Edmond About v svoj list „Opinion Nationale“, ka je te dogodek sleparija i trdio ka se dečka šče dozda nahajata v tom nevolnom stani. Časopisi „Industriel Alsacien“ i „Journal de Colmar“ sta te članek ponatisnola.

Proti vsem tem trditvam se je pritožila strassburška púšpekova oblast i je poslala po generalnom vikari Rappi uredništví sledeči popravek:

V Strassburgi dne 9. jan. 1870.

Gospod urednik!

V Vašem listi od dne 7. januara ste natisnoli poročilo, štero je potrebno popravka. V Illfurti je bio mali dečko že štiri leta padvržen betegi, šteroga zrok i naravo so specialisti ne mogli dognati. Na ponovne prošnje župana i plebanoša so strassburški púšpek odredili preiskavo i določili, naj se dečko pripela v sirotišnico Vseh Svécov v Schiltigheimi. Po več mesečnom opazúvanji nepretrganih i ne-

Novinarje pri sv. Oči.

Sv. Oča so 14. junija sprijali italjanske novinarje i so njim držali pri-srčen govor. „Sv. Očo je posebno veselilo, da so mogli z vsakšim sklenoti osebnó poznanstvo. Drago Njim je bilo, da so vidli pred sebov vse tiste, šteri so bili tak važni i zaslužni za uspeh svetoga leta. Lehko se pravi, da je rimski štam napravo za sveto leto jako uspešno akcijo, zato so se sv. Oča globoko zahvalili vsem tom širitelom. Ešče-veško zahvalnost pa zaslužijo zato, ka so novinarji sami šteli sodelúvati pri dogodkaj svetoga leta i so zavolo toga ne bili samo svedocje. Z pogledom na svete odpústke, štere so dobili, so njim Sv. Oča povedali par reči, ka se tiče njúvoga življenja i pozvanja. V pogledi osebnoga življenja vsakšega od nas, je sam boži Odkúpiteo tisti, šteri nam je v izrednom sv. leti 1900 letnice Njegovoga dela označo sadove, štere moramo za sebe dosegnoti. Naravno je, da mislimo pri tom na Njegove navuke, šteri so rešiteo za nas. A Odkúpiteo je vzeo na sebe sliko i znamenje Dobroga Pastira, dúše kak ovčice, štere pastir spozna, čuva i nežno lúbi. Ta slika je šla prle sto i sto let i bode tak dugo, doka se bode šteo evangelij. Dober Pastir i ovčice, to je nesmrtnó znamenje, štero prikazúvle vse dúše okoli Tistoga, šteri je nje rešo. Ravno On je pravo, da je prišeo zato na svet, da majo Njegove ovčice življenje i to obilno i ešče bole obilno, to je krščansko življenje. To je tisti sad, šteroga so novinarji razširili i prebútili v tom sv. leti. Novinarji morajo i naprej delati v tom dúhi, kak so za časa sv. leta: posvetiti svoje delo istini i kreposti, istini i dobromi. Ar če toga nega, so lahko posledice strašne i se nemrejo prešteti vse húdobje i vse žrtve“. Sv. Oča so na konci podelili svoj blagoslov navzočim i njihovim rodbinom i njúvomí deli, razdelili so njim túdi svetinjice sv. Ivana Bosca, šteroga lahko imenújemo zaščitnika novinarov, ar je meo posebno lúbvav. do štampe i delao za dobro vzgojo mláđine.

Pisma naših z tújine

Fontenelle en Chierache, Francija.

Prečastiti gospod vrednik!

V imeni Srca Jezúšovoga Vas pozdravljam ino Vam želim lúbo zdravje od nebeske Mamike Marije, da bi lahko pisali duga leta v Marijin list i domače slovenske Novine. M. List i Ogracek me posebno veselita, ar so same lepe reči notri, štere me zdigavlejo v tújini na pot življenja. Novine so túdi jako lepe. Samo, gda vidim i čtem v njij, kak slabo se oponaša naše lústvo v Franciji, me srce glo-

običajnih pojavov, od šterih tú pisati je ne potrebno, šteri pa bodo podrobno analizirani v ednom od alžakih cerkvenih listov, je ta komisija, šteroj je nišče drúgi nej, zvún Vašega dopisnika, odpovedo zmožnosti i potrebnoga znanja — prišla do osvedočenja, ka je te pojav nadnaravnoga značaja i zroka. Cerkev se poslužavle pri spodobnih, ja celo pri dvomljivih dogodkaj, posebnih molitev. Te molitve so se izvršile i odtistogamao je dete popunoma zdravo. Vaš dopisnik pa je naopak píso od istine, ka je dete ostalo šče nadale v tom žalostnom stani. Pripombe, zasmeh i sramotitve, s šterimi je svoj dopis okinčo, so se Vašim čtevcom mogoče dopadnole. Ali neščem se pri tom múditi. S tem sam šteo samo od istine svedočiti i pričakújem od Vaše pravíčnosti, ka ete dopis natisnete v ednoj od najbližjih številka Vašega časopisa“.

Podpisani: Rapp, generalni vikar. Dopunilo. Dopis Leopolda Burnera gospodi rektorji Hausseri*, nekdašnjemi miloščinari v Saint-Charlesi, vmrlomi 2. novembra 1921.

„Mlajši dečko Jožef je meo pri nastopi bolezní samo osem let i komaj je znao pisati i čteti, ali njegov starejši brat je že več znao, četúdi nej ravno dobro i z napakami, je li znao nemški i francúški pisati i čteti. Ali kda je nastanola krizo, je gučo z obiskovalci po cele vóre v čistoj francúščini.“

* Iz poročila g. Haussera

boko zaboli. Vsaki den prosim Presv. Srce Jezúšovo, ki je celomi sveti razodelo, ka šče vladati v krščanskih družinaj, naj vlada túdi v tej nesrečnejaj, ki so v tújini. Predvsem se Vam gospod zahvalim za vaš lepi navuk, šteroga ste mi držali pred 14 mesecami v hišci, gda sam se odpravljala z žalostnim srcem v Francijo. Vsakšiden mislim na te globoki navuk, šteroga sam si zapisala v dno srca do konca mojega življenja. Kak srečna sam, ka sam prišla v takše dobro mesto, ka mamó gospoda dúhovnika pri hiži. Jako so vrli te naš dúhovnik. Dvakrat sam bila pri spovedi. Vsakšenedelo idemo k meši, gospod, gospa, pa múvi dekli. Zdaj mam precí lepo plačo. Pišem večim deklam, štere so mi poznane bile doma i so zdaj v Franciji. Ednoj sam želela vesele vüzemske svetke i jo pitala, če je že bila pri sv. spovedi, ali de mogoče zdaj šla. Pisala sam joj túdi, ka bomó mi šli na vüzemski tork k spovedi. Zdaj mi več nešče pisati, ar sam jo na dobro opominjala. Kak žalostno je to za slovensko deklico! Prosim v Slov. Krajini stariše, naj ne púščajo svojih mladih dekeo v Francijo, ar je največ takših slabih mest v Franciji, ki ne poznajo Boga, ga ne pogledneje, bože službe ne poslušajo. Zapelivci so povsod. Ka hasni, če kelkošte zaslužijo, a mlada srca dobrih dekeo se pa v greh zakopajo!

Prav lepi pozdrav Vam pošila Aga Krampač i Vam žele lúbo zdravje od samoga Jezúša. Posebno pozdravlja svojo malo deco i jim žele lúbo zdravje. Znače, preč gospod, jako žmetno je tú živeti ednoj materi, razločenoj od svoje dece, svojí že 2 leti. Marija naj je vodi k Bogi, angeli čuvarje naj je varjejo v vseh nevarnosti. A sinčeka mojiva pa prosita za mamiko v tújini, da bo zdrava i vesela prišla domo.

Pozdravljam celo črensovsko faro, posebno svojo rodbino i svoje dobre prijatele. Celoj Slov. Krajini želim mir i boži blagoslov.

Kustec Ana iz D. Bistrice.

A. Aigremont-Vatan.

Visoko poštvani gospod vrednik slovenskih Novin v Prekmurji!

Pošilam Vam veséle pozdrave z ete daljne Francije. Preveč me veselijo Vaše Novine, štere lejko štem i razmim. V nedelo poudne je že težko čakam i kak je dobim, včasi je štem. Gda je pa prečtem, se mi strosi srce od lepoga pisanja i navuka, ve eti v Franciji tak nemam nikaj dobroga, kak edini naš slovenski krščanski list. Bog Vam daj, gospod vrednik, zdravje, obilno moč i zmago pri Vašem vsem dobrom činjenji, na šterom se vam srčno zahvalújem i Vas pozdravljam. Pozdravljam túdi moje Kranjčare i Gederovčare i njim želim túdi vse kak najbougše.

Alojz Gorčan iz Krajne.

Naše čtevce bode gotovo zani-malo dečkovo zahvalno pismo, štero je Leopold šče v meseci svojoga oslobodjenja pisao tedišnjemi miloščinari, gospodi Hausseri. Objavimo je kak je v francúškom izvirniku.

J. M. J. V Illfurti, dne 31. oktobra 1869. Sveta vola Boža.

Gospod abbé miloščinari!

Štem si v čest, da se vam morem zahvaliti za vse dobrote, štere sam v Vašom blagoslovljenom domu po milosti Gospoda Jezúša Kristuša i njegove prečiste Matere zadobo. Pri Vas me je doletela sreča, ka sam bio oslobojeni od mojega nadnaravnoga trpljenja. Čútim se dnes tak srečnoga, kak nikdar pred tem. Veselim se zdaj s svojim bratom Jožefom, šteri zadet od ravno istoga betega — je bio 27. oktobra ozdravljen po našem gospodi plebanoši. Na dnešnje nedelo smo obhajali v cerkvi s celov farov zahvalno Božo službo s slovesnim Te Deumom, zvonjenjom, blagoslovom v zahvalo za neizmerno srečo, štera je bila nama podeljena. Zdaj hodiva v cerkev i šolo, kak či ne bi bila betežniva; mislim ka sva mela zvúnredni beteg, zato ka se nemreva spomniti na nikšo prestano trpljenje, ali naj bo šče ednok dika Bogi, ka sva ozdravljeniva.

Končam z Bogom, priporočajoč se Vam v molitev.

Primité moj najglobši pozdrav. Leopold Burner.

Politični pregled.

Jugoslavija. Zavolo betega je razrešen prometni (železniški) minister Milosavljevič i je na njegovo mesto imenovan Kuzmanovič Ognjeslav.

Madjarska. V madjarskem parlamentu so tisto povedali, ka se nikdar ne zgodi: meje naj bi se spremenile. Francozki minister Barthou je obiskao Romunijo i našo državo pa pri toj priliki jasno povedao, da se meje, štere so mirovne pogodbe dolečile, ne bodo spremenile. Proti toj izjavi so Madjari gučali v parlamentu zadosta ponizno, ar so priznavali, ka oni ne želejo, ka bi se to včas zgo-dilo ali z kakšov bojnov, nego naj bi Mala Zveza privolila v kakše popravke. Dijaštvo je štelu demonstrirati pred hišami poslanstev Male Zveze v Pešti, ka pa je policija preprečila. Ka se tiče žele Madjarov po reviziji, je naš odgovor enostaven. Majo Madjari v svojoj državi ešče Slovence, Slovake, Nemce, Hrvate. Naj povejo odkrito, kakše pravice njim davajo? I poleg toga, ka njim ne davajo skoro nikših narodnih pravic, bi ešče želeli, naj več druge narodnosti dobijo pod svojo oblast. Te krivice se ne bodo nikdar zgodile.

Mala Azija. Z obiskom šaha iz Perzije v Ankari, so se v Maloj Aziji zgodile velike reči. Turčija je dovolila Perziji prosti prehod prek svoje države do dveh prostih pristanišč, edno v Čarnom, drugo pa na Sredozemskom morji, naj njej ne bi trbelo plačivati drage carine sosednim i drugim državam, kama izvaža svoje pridelke. Z Türskov i Perzijov sta stopile v zvezo tudi državi Irak pa Afganistan i ne te način je 35 milijon muslimanov politično zvezanih. Ka od te zveze jako boli glava Anglijo, ne trebe praviti, ar ona svoje petrolejske vretine ma v pokrajini Iraka, štera je po toj pogodbi last Perzije. Ista pogodba določa tudi to, da Turčija oboroži 160 jezer perzijskih vojakov. Palestinske Arabce, tudi muslimane, pa podpirajo nemški narodni socialisti proti židovom, ki bi si radi svojo nekdašnja domovini osvojili. Pač trdi obroč se kove okoli Anglije i Rusije, šterive sta sosedbi po svojem imanji muslimanskomi sveti.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Obvestilo. V Črensovcih bo 22. VII. 1934. ob 2 vori popoldnevi velka gasilska vaja. Pri župnoj vaji sodelujejo: Beltinci, Bratonci, Črensovci, Dokležovje, Sp. Bistrica, Dol. Lendava, Gančani, Gomilice, Gor. Bistrica, Hotiza, Ižekovci, Lipovci, Melinci, Od-ranci, Sr. Bistrica, Polani i Žižki.

Lendava. G. A. Trstenjak se je vsmot iz Splitu na dopust.

Bogojina. Dne 29. t. l. bo pa nova sv. meša pri nas. Novo sv. mešo bodo služili novomešnik J. Berden,

Tudi pristrčni pozdrav častitoj materi prednici i sestri Damazi. Pozdrav mojih staršov vsem sestram.

Čtevce bode nadale zaminalo, ka se je z dečkoma nadale godilo i ka je bilo z njiva. Oba sta mrla v mladih letaj. Leopold je mro že za poldrugo leto po svojoj osloboditvi, t. j. 3. aprila 1871. star komaj 16 let. Njegov brat je najšo delo v Zillisheimi i mro tam 13. januara 1884. v 27 leti starosti, kda se je prle oženo 7. januara 1881. v Zillisheimi s Elizabetov Simmetovov. V leti 1883 se njemi je narodo sin, šteri je istoga leta vmro. Gospod plebanoš Brey so pribežali k njegovej smrtnoj posteli, ka bi njemi podelili sv. svestva za vmirajoče i ga pripravili na pot v večnost. Te goreči dušni pastir, šteri so skoro 30 let blagoslovljeno vodili Illfurtsko faro, so mrla na glasi svetosti dne 26. septembra 1895. v 68 leti starosti. Dnes gučijo ljudje v Illfurti, ka so tudi te gospod, kak nekda sveti župnik iz Arsa, mogli celo življenje prenašati mučenje peklenških duhov i to posebno vnoči. Z blagoslovljenov vodov so škropili po vsakom ruženji. Te tanač so dali tudi vnoгим obiskovalcom, šteri so pri njih prosili prenočišče.

Mladina Slovenske Krajine na delu.

Prijateljem Slovenske Krajine.

Bližamo se petnajsti obletnici osvobojenja Slov. Krajine. V stiski današnjih dni se morda premalo zavedamo pomembnosti tega dogodka. Kar je glavno: vse premalo je še poznana minolost in sedanost najsevernejše pokrajine naše države! Zlasti Slovenci bi morali dobro poznati tisti del svoje zemlje, ki je trpel najdalje pod tujo vladu in ki je bil stalno ločen od osrednjih slovenskih pokrajin.

V težnji, da bi Slov. Krajino čim verneje pokazali in zbudili ljubezen do nje, bo v kratkem izdala založba „Raba“ zbornik poljudnih razprav v Slov. Krajini. Pisali bodo: senir. prof. i rektor dr. M. Slavič o borbi za osvobojenje Slov. Krajine, univ. prof. dr. M. Kos nekaj iz zgodovine Slov. Krajine, konservator dr. F. Stele o umetnosti v

brat vlč. g. martjanskoga plebanoša, ki do njemi predgali. Vesela je naša fara.

Črensovci. Naš gospod plebanoš, Zadravec Matjaš, so tak nesrečno stopili z biciklina, da se njim je noga skleknila i močno otekla, da več dni niti mešuvati neso mogli. Želemo njim skorajšnje popolno ozdravitev.

Turnišče. Slovesno smo sprijeli našega novomešnika, g. Koren Ivana 8. t. m. gda jih je prepelao avto g. Benko Jožefa, nar. poslanca, ki so avto zato dali na razpolago, ar so g. novomešnik bili vučiteo njihovo a sina. Pri sprejemi jih je pozdravo en deček potem pa z jako lepim govorom g. Greif Ivan, oskrbnik fare. Novomešnika sta potem z velikov vnožinov naroda sprevodila g. Greif i g. kaplan Godina Ignac v bože svetišče, gde so se opravile popevane litanije. Po litanijah so novomešnik vodili procesijo v svojo rojstno ves v Renkovce, gde so v kapeli Srca Jezušovoga delili vernikom svoj novomešniški blagoslov. Dnes je pa njihova nova sveta meša, šteroj se cela fara veseli. Predgali do njim g. Kolenc Franc, kat. akcije tajnik v Maribori, naš rojak iz Gomilic.

Gasilski den. Za gasilski den se je določo 15. julij i gasilci so se pozvali, naj te den majo neko slovesnost. Neštera društva so si zvolila veselice — najslabše opravilo, — druga igre — boše opravilo — Žižkovsko si je pa zvolilo skupno spoved i prečiščevanje. Gotovo najbolše opravilo.

Akcija za popolno gimnazijo v Soboti se bliža konci. Pobiranje podpisov je že večinoma končano, v preostalih krajih se pa predvidoma konča do prišestnoga tjedna. Uspeh je nad vse zadovoljiv. Na do zdaj sprejetih polaj se je akcije v vdeležila ogromna večina prebivalstva. V mnogih krajaj je pole podpisalo brez izjeme vse prebivalstvo. Preminočo nedelo so se tudi vršili shodi, na šterih so govorili odposlanci Kluba prek-

‘Naslednik plebanoša Brea so bili plebanoš Soltner Augustin, šteri so v leti 1901. stari farov na licitaciji odali i postavili bluzi cerkvi lepi novi farov, a pred podoknami prelepi spomenik abbeji Bocheleni, slednjemi alžackomi mučeniki revolucije.

(Konec).

Gda to istinsko zgodbo dokončamo, želemo samo edno: Vsi naši naročniki z vsemi svojimi naj majo popolno zavupanje v Nevtepeno Devico Marijo, ka se rešijo moči i mučenja peklenškoga duha na tom i ovom sveti.

Vrednik.

PREKOSNICE.

Dobra kuharica. Žena: Glej, Vanek, pravi mlada žena moževi, mačka je vse pojela, ka je bilo v kamri, samo moj slačec ne, šteroga sam jaz spekla. Mož: Mačka ma dober nos i se tistoga ne tekne, ka bi njej škodilo.

Čudni posvečnjeki. Žena: To je že tretja kanta žganice, štero s sebov jemleš. Jeli ti teliko trbe? Mož: Viš, zgodi se večkrat, ka nam elektrika sfali, pa te bar mamo zadosta posvečnjekov za sveče.

Slov. Krajini, univ. asistent dr. S. Ilešič in prof. F. Baš z geografskega stališča, prof. Vilko Novak o književnosti v prekmurskem narečju in fil. Joško Maučec o prosvetnih razmerah v Slov. Krajini *Svojo besedo je obljubil tudi naš slovenski pesnik Oton Župančič.* Načrt za knjigo je naredil univ. prof. Plečnik.

Knjiga bo bogato ilustrirana, dodan ji bo nov zemljevid Slov. Krajine. Glasno bo govorila o napredku te zemlje v Jugoslaviji in afirmirala njeno pripadnost k njej. Zato vabimo vsa zavedna narodna udruženja in vse posameznike, da naročijo zbornik, ki bo veljal v subskripciji broš. Din 50, in vez. Din 70.

Založba „Raba“, Ljubljana, univerzitetna tiskarna — Breg 10.

murskih akademikov. Tudi ti uspeli shodi so pokazali, da ljudstvo zavupa akciji, ki so jo začeli domači akademiki, i verje v njeni končni uspeh. Ne dvojimo, da se bo prebivalstvo podpisivanja tudi v preostalih krajaj v punoj meri vdeležilo, ve je to vsemi prekmurskomi ljudstvi v nedvomno korist.

Samo siromakom. Mil. beltinska grofica so dalo v vsako občino 10 plugov zemle za *siromake*. Ne za organizacijo, nego za siromake. V Črensovcih je občina vzela v kraj zemlo tistim, šteri so jo dobili zavolo organizacije i ne zavolo sirmaštva i jo razdelila pravim siromakom. Tak je jedino po želi mil. grofice. Tak naj napravi vsaka občina. Samo to je prava krščanska pot, štera ob tane pred pravičnim sodnikom božim.

M. Sobota. V bolnišnico so pripelali Heric Cvetko, hčer posestnika iz Veržeja št. 8, staro 5 let, ar jo je krava z rogom pejnoli v levo roko, pa jo močno poškodovala; istotak Zmauč Jožefo, prevžitkarico iz Gorice št. 86, staro 57 let, štero je sneha Grah Emilija med svajov sünola k steni tak, da njej je zlomila desno nogo.

Romanje k Mariji Bistričkoj. Augusta 1 ob štiraj zajtra idemo z črensovske cerkvi v procesiji, pri meši smo na Razkriži, v Štrigovi se počakamo i malo počinem. Romamo peški tá i nazaj. Sprejememo v svoj šereg tudi z drugih far. — Vinčec Jožef, voditeo.

Na podporo naših listov so poslali dinarov: Rogan Alojz, Francija, 1, Rodi Ivan, Gomilica, iz Francije, 21, stem je plačano tudi lanska zaostana naročnina; Ritlop Štefan i sestra Treza iz Črensovec v Franciji, 10, Tkalcíč Jožef z Nedelice 10 Din. — Bog plačaj!

Naročniki M. Listov i M. Ogracekov! Ne pozabite, ka do konca augusta najkesnej morajo biti M. listi i M. ograceki plačani. Ovak de kalendar v nevarnosti. Širitelje do konca augusta.

Novine so narasle za komadov: 5 na Ivancih, 1 v Bakovcih, 2 v Franciji, skupno za 8 komadov. Odpo-vedali so: Horvat Janoš, Bakovci 1 komad, ka naročnik odišo v Francijo, Bertalanč Jožef, Vadarci, Bedič Ivan, Budinci, Župni urad M. Nazaret. — Uprava.

Odstopili so svoje Novine siromakom i je plačali: Katoliško starešinstvo v Ljubljani in Dr. Rakum, odvetnik, Celje; Gospodarska zveza Ljubljana.

Prazno vüpanje. Neki vogrske Novine so prinesle veseli glas, ka prej rabski Slovenci nemajo obstanka, dvoje pokolenje de ešče kaj gučalo slovenski, zatem pa bodo že vsi pomadjarjeni. Mi pa odgovorimo tem nekrščanskim želan dvoje: 1. mladina v rabskoj Slovenskoj krajini guči samo slovenski, ka gotovo ne more dati vüpanja za madjarizacijo; 2. je veliko püpanje, če do za 100 let rabski Slovenci ešče pod madjarskov oblastjov ali ne.

Tišina. Dnestjedan, 15. julija je prikazao svojo prvo sveto mešo Vse-gamogočnomi naš rojak iz Sodišinec, g. Šoštarec Alojz. Mesto g. Püvar Matēja, ki bi mogli predgati, je predgao prijateo novomešnika g. Bejek Janoš,

črensovski kaplan. Predgao je od zvišenosti, trpljenja i tolažbe duhovniškoga stana. Gospod Püvar so zavolo kesno rešene prošnje za prestop meje ne mogli priti, kak bi preveč radi, da bi svojemi rojaki predgali. Po svetoj meši, štero je obiskalo zvünredno dosta naroda, se je novomešnik odpelao s svojimi veselimi stariši, rodod, duhovniki i bogoslovci, pa pozvanimi gosti na približno 30 vozaj v rojstno hišo v Sodišice, štera je vse bogato pogostila. Po obedu je novomešnik opravo v domačoj kapeli sv. Ivana Krstitela popevane večernice, drugi den pa sveto mešo. Med gosti je bili tudi poleg domačega gosp. plebanoša, ki je bio manuoduktor novomešniki, g. kanonik Szelec; g. Perša Ivan, plebanoš od sv. Sebeštjana, ki bo k leti zlatomešnik, martjanski, bogojanski i pertočki g. plebanošje, našiva dva g. novomešnika i eden z Preka, g. kaplanje od sv. Jürja pri Ščavnici, Sobote, Črensovec, z Hoč i od našega sv. Jürja, g. Raduha Jožef, salezijanec z Razkrižja, vrednik Novin i vno go bogoslovcev naših i prečnih kak i g. Antauer šolski upravitel z Tišine z ostalimi učnimi močmi, na Tišini i v Gederovcih, akademiki i učiteljsniki z fare pa vno gi drugi sošolci poznanci novomešnika pa veliki broj našega dobroga slovenskoga ljudstva. Cere-moner je bio g. Škraban Janoš, bogoslovec. Jako veselo dejstvo je, da pri obilnoj pičaju ladala popuna treznost.

Sr. Bistrica. Vmro je pinas Kreslin Martin v 91 leti starosti, oča bivšega našega župana Kreslin Ivana. Dobroga krščanskoga moža zračamo v molitev vseh naročnikov Novin.

Črensovski dijacje regrutje. Veselo so šli na nabor v Medjimurje g. Ros Matjaš akademik, Kolenko Ivan i Cigan Jožef abiturienta pa Hanc Joško, ki je zdaj zvršo orglarsko šolo. Veselje ne bilo zaman, vsi štirje so potrjeni za vojake.

Razvaljina življenja . . . Dostojno so proslavili naši G.-bistrički gasilci svoj osvetek s ponovitvijov Finžgarove drame „Razvaljina življenja“. Tej ljudje majo smiseo ino zvünredno veselje za igro. Škoda, ka nemajo primernoga prostora. Dosta bouše so se pri-pravili kak za „Trojčke“, šteroj so nej bili nikak kos. Sezna so tudi ti napravili falinge — šli so mimo prizorov, pri šterij bi bilo pisateli Finžgari težko pri sri, či bi sedo med občinstvom ino je gledao. Toda či bi vido njihovo dobro volo, štera pa sezna, da ne vse — bi se deloma potolažo. Kajti ljudstvi je nej zadosta vola posameznikov, nego sposobnost igralcov. V tom se tudi večina po-deželskih režiserov ino igralcov tak strašno moti. „Nekak bo že!“ ali „Ve že skoz pri-demo“, Nej, nej! Ti prikratiti ljudstvi hasek, šteroga bi moglo meti od dobre in dobro ig-rane igre, to je napaka. Krivda je naša reži-serje ino igralci! Zato je nikak nej dobro znamenje za kakši kraj či ma dosta iger, vsakšo nedelo, pa šče v svetek. Aja! Da igro dobro pripraviti, je težka zadeva. Lejko ne? Či se pa igra dobro, resno ne naštudira, n e j ž n j o v n a o d e r, k i j e ž e i t a k š i g d i s l a b. Moglo bi se vse več včiti pa menje nasto-pati. Vzrok je razumljiv. Pa to ne vala samo za naše domače Bistričance. Tak po tiho, na vüho sam to povedao vsem . . . Ar Bistričanci so igrali itak povprečno. I mlada režiserka Rozika Smodišova razmi postaviti na oder pravi tip, ki odgovarja vlogi. — Godina Ferd.

PO DRŽAVI.

Prvo cerkev na č. sv. Cirili i Metodi v Sloveniji sta dnes dva tjedna posvetila med velikimi slovesnostmi mil. g. püšpeka dr. Rožman Gregor ljubljanski i dr. Pušič Mihal, hvarski. Cerkev je v Ljubljani v tak zvanom Bežigradi. Poleg cerkve je nastala fara, štero vodijo frančiškani. Prvi plevanoš so našim Amerikancom poznani O. Kazimir Zakrajšek. Načrt za cerkev je delao naš dobrotnik g. Plečnik, arhitekt.

Gladovni štrajk so začeli rüdarje v Trbovljaj. Odločili so se, da tečas ne bodo jeli, dokeč njim bogata družba ne povekša plače, raj vmrjejo. Družba se je prestrašila posledic štraj-ke i je začela pogajanja za povišanje plače.

Vajenca sprejme taki Tkalčič Jožef, stolar v Nedelici. 2-1

Iz arende se da gostilna v Bogojini

brezi obrta, leži pri lendavskoj cesti i na jako dobrom mestu, zavolo odpotüvanja v Ameriko. Poleg gostilne se ešče oda: mlada kobila z novimi kolami, dober gramofon Honest Kvaker s 18 ploščami. — Pozve se pri JOSIP ŠALINGER, Bogojina, št. 8.

Število apelacijskih sodnikov v Ljubljani se je zvišalo na 17. To je sam pravosodni minister, Maksimovič zahteval v skupščini.

Vmor v kaznilnici. V Maribori so trije robili Peterin Ivana paznika. Največji krivec je Lakner Ivan, ki je lani vmoro v Mengeši plebanoša Kušara. Star je komaj 23 let. Vsi trije so s Kranjske doma.

Ponevero je v Zagrebi pri varaški kasi, Šoštarč Ivan 2.197.000 Din. Lepa šuma. Keliko siromakov pa v Zagrebi glad trpi!

Nesreče. Teško je rano bik Lidmil Alojza, gda ga je prignao iz senja domo v Gornjo Jelenko. — V Mikuliči poleg Zagreba se je voz drv prevrgo na Labovič Jožefa i ga je vmoro. — Vtopo se je v Savi pri kopanju Krajc Anton, akademik. — Pod tramvaj je prišla neznana ženska v Ljubljani, šteri jo je vkupzdržgo, da včasih vmrla. — Toča je okoli Zlatara vse vničila. — Teško sta ranjeniva dva delavca v Varaždini pri zidari podjetja „Vune tekstal d. d.“ — Pri Sv. Ivani Zeline se je splašo konj od avtomobila „Astre“, vrgo dva potnika na tla, šteriva sta teško ranjeniva. Eden celo na obe oke. Avto je naprej drdrailo i se je ne brigao za ponesrečene. Ta trdosrčnost je javlena oblasti.

OD NAŠIH V TŮJINI.

Sud Bethlehem. Oficirsko šolo je zvršil i postao poročnik Konkolič Juri. — **Viša šola.** Svetec Marjeta je dovršila višje osnovne šole i ide na višesnje šole. Z njov jih je ešče zvršilo 32 naših dečkov i deklin iz fare sv. Jožefa višjo osnovno šolo. — Na slepiči je bio operiran Vöröš Karol. Operacija se je posrečila zavolo močne nature betežnikove, čeravno je slepič že počo.

New Brunswick. Zdala sta se Lörinc Štefan i Čarni Julija v evangeličanski cerkvi. Po zdavanji je bilo veliko gostivanje, štero je obiskalo 300 gostov. Kak se vidi iz toga gostivanja, kriza zača bežati iz Amerike. — **Vmrila sta:** Bogar Henrik 22 i Lukač Franc 24 let star. Toga zadnjega je tram bujo.

Pittsburgh. Vmro je po 2 leti trpečem težkom betegi Šebjanič Janoš.

Perth Amboy. Izpit za lekarnara je napravio Puhan Jožef. (Am. Slov. Glas.)

Dvorba pri betežniki.

Vsakši večer moremo betežnika pripraviti za spanje. Žimnica naj se obrne, prti dobro prezračijo, betežniki se opere obraz i roke, hrbet pa se nadrgne z špiritumom i potori z rižovim prahom, ka betežnik bolše počiva. Betežnik mora meti občutek, ka je legevo v svežo posteo, meti mora občutek, ka je šo spat.

Jako priporočljivo je, menjavati večer betežniki postelno i telovno perilo. To je posebno dobro za betežnika, ar se na te način vse njegove stvari dobro prezračijo. Dobro je pa tudi za gospodinjo, če nema dosta i lepoga perila. Za ponoči je dobro vse, samo da je čisto i zakrpano. Prek dneva potrebuje betežnik lepšo posteo i lepše oblačilo za sebe, ar pride mogoče doktor i obiski. Betežen človek je tudi sam rad lepo oblečeni i bole občutlivi za čistočo i red okoli njega. Odevalo naj bo če le mogoče lejko i toplo. Pod glavov naj betežnik nema preveč vankišov. Na kmetaj včasih vidimo betežnika ali pa tudi zdravoga človeka z dvema ali tremi debelimi vankiši. To nikak nemre biti dobro, ve telo nemre tak počivati.

Poleg vankiša pod glavo potrebujemo pri betežniki ešče nekaj menših vankišov, štere podložimo betežniki po potrebi na edno ali drugo stran, gda ga od dugoga ležanja boli ali peče. Priporočljivo so vankišeci iz fine žime, ar so trdi i hladni. Lejko se pa tudi napravijo iz perja, različnih ostankov svile ali vune i vate. Betežniki, šteri je primorani dugo časa ležati na hrbti, lejko olajšamo trpljenje z malim tenkim vankišecom,

ZAHVALA.

Vsem, ki ste našega predobrega, ljubljenega očeta, tasta, starega očeta, gospoda

IGNACIJA KOBLENCER-ja

počastili na njegovi zadnji poti, ter nam izrazili svoje sočutje, se najiskreneje zahvalujemo. Radi težkega in nenadnega udarca, se je mogoče zgodilo, da smo v svoji veliki žalosti pozabili dostaviti nekaterim prijateljem in znancem smrtno oznanilo. Naj nam to oprostijo. Naša žalost in potrtoš nam je v opravičilo!

Vsem in vsakemu, ki so z nami sočustvovali in našega nezabnega pokojnika tako mnogoštevilno spremili na njegovi zadnji poti še enkrat: Hvala!

Sv. Jurij—Rogaševci, dne 9. 7. 1934

Žalujoča rodbina.

Šteroga podložimo pod hrbet, tak kak v sredi pojasa, ar je to ravno tisti del tela, šteri se ne dotika postele, posebno če leži glava nisko. Hrbet nema opore i zato tem bole boli i peče. Vankišec naj se večkrat obrača i zrači.

Pa mamu tudi domove, gde nemajo niti postele iz kukarčnega bilja, nego samo slamo v lesenom obodi. Na toj slami nega prta, samo kakše raztrgano odevalo, v takšoj posteli leži betežnik i poleg njega ešče mogoče kakše dete vnoči. V takšoj posteli porodi žena. To je ne vsigdar sirmaštvu, nego ženska neznatost i največkrat nemarnost.

Kelko bolečin morejo pretrpeti betežniki zavolo preležanosti. Preležanost je vsikdar posledica slabe dvorbe. Koža se hitro zvuže, če leži betežnik duže časa nepremično na ednom i istom mestu. Vnetje kože povzroča tudi mokrota, gube na prti i nečistoča sploh. Koža postane najprle rdeča, te se zgloda do krvi i če se tudi zdaj šče betežniki pravilno ne dvori, se začnejo zgledana mesta gnojiti i skoro mamu velke gnojne rane, štere betežnika strašno bolijo i pečejo i se po njih lejko krv zastrupi. Preležanost je dosta bole žmetno ozdraviti, kak preprečiti!

Preležanost preprečimo, če betežnika vsakšo voro nekelko obrnemo. Poleg toga je skrbeti, ka je betežnik vsikdar v čistom i suhom, da prti ne dela gub, da v posteli nega drobtin ali kaj drugoga. Premekniti betežniki večkrat tisto kotrigo, gde se je bojati zvužganja. Proti preležanosti na hrbti se navadno rabi gumijasti obroč, šteri je tak podloženi, ka je prizadeto mesto na sredi, gde se ne dotika ne obroča, ne postele. Gde nega občem za nabavo gumijastoga obroča, ga lejko napravimo tudi sami doma. V obroč iz blaga se napše vata i to ovije z mehkov širokov žnjorov, štera se lahko minjavle, pere i küha. Lejko si pomagamo z vankišeci, štere devlemo tak, da z njimi zdignemo betežno kotrigo na prosto. Malošto zna, kelko pretrpijo ljudje na preležanosti. Namesto, ka bi njim poskušali trpljenje omiliti, njim z našov nemarnostjov trpljenje povekšamo. Takših betežnikov vidimo nešteto po domovih i tudi v bolnicaj jih ne menjka. Nišče ne vidi, ka je pod lepim zatlačenim pokrivalom. V določenih vüraj se betežnik pogledne, preišče, se njemi dajo zdravila, se popravi posteo, te se ga pa pusti tak dugo, dokeč ne prizove k posteli betežnika dvorjenice dužnost pa ne srce. Ve je te način dvorbe gvüšno v dosta slučajaj namesti, posebno tam, gde je betežnik sam pri zavesti i lahko prosi, če njemi kaj trbe. Jaj pa tistomi, šteri je preslab, ka bi zvao ali proso ali je pa mogoče že več tjezdov nezavesten, pa njegovo telo le zahteva svoje. Takši betežnik leži cele vüre ali noči v blati i vodi, njegovo telo je vse ranjeno i gnojno.

Gospodarstvo.

Ne klüko, — ravno pot...

Števan iz Dolnje Lendave bi radi prišli v Beltince.

Kelko poti majo na razpolago? Vsi znamo, ka več poti. Ta najkrajša je tista, štera pela od Lendave prek Lakoša, Hotize, Črensovec i Od-ranec v Beltince. Vse druge so dugše, zamüdne. Lejko bi se odpravili naš

Števan v Beltince tudi tak, ka bi šli nad Dobrovnik, Bogojino, Martjance, Soboto, Rakičan, Bratonce i pri velkom granari bi stopili na beltinska tla. Pametna bi bila takša pot? Takša — klüka? Zagvišno ne.

Pa itak po takši klükaj hodi dnešnje gospodarsko življenje!

Štof, šteroga oda tovarna tržcom za 100 dinarov meter, kda pride v roke kmeta, delavca, košta najmenje — 150 Din. Zakaj? Samo zato, ar nemamo od tovarne do küpca kmeta ravne, prave poti. Püstimo, ka blago hodi po dugoj klüki, štera ne povekša vrednosti blaga, povekša — pa ceno.

Po takšoj klüki hodi pišče, štero je kmetica pred mestom odala za 10 dinarov, v varaši pa, na placi košta — 15 Din. Namesto toga, ka bi pridelovateo blaga, producent, tistomi odao svoje blago, što to blago potroši, to je konzument, blago dobi v roke tretja oseba, posredovalec, šteri ma edno želo: priti do kem vekšega dobička. Če ne bi bilo takših tretjih oseb, bi bila pot od producenta do konzumenta kratka, cene bi bile znosne, svet bi ležej živo. Pa je tak? Ne. Infamo skoro na vsakoj poti od pridobitela do potrošitela klüke, i te klüke so raj tistih, šteri brez pravoga dela pridejo do največšega haska.

Proti takšim klükam se borijo vsi pametni ljudje.

Vse zadruge majo te edini namen, ka zmenšajo število takših nepotrebnih i delavnosti narodi škodljivih klük.

Ar, ne pozabimo, ka so te klüke nesramno nepotrebne, ali vendar trdoga življenja... Naš siromak bi rad vživao pravo kavo, njegov po življenji pravi brat, siromak na kavinom nasadi v Južnoj Ameriki bi pa rad dobo delo. Dnes ešče ne pripovajajo telko kave, ka bi je meli preveč, ali itak delavec na kavinom nasadi ne dobi dela, naš siromak pa po znosnoj ceni ne kave, ar tak žele to tista klüka, štera mora biti med pridelovatelom kave (producentom) i potrošnikom (konzumentom.) Čisto po domače pevedano: brez klüke je v nevarnosti dobiček, profit, zato pa naj strada delavec v Ameriki i siromak pri nas doma, klüka mora ostati, dobiček mora ostati.

Ne pravimo, ka bi brez opisanih klük zobston dobo siromak kavo, ali drugo blago, istina pa je, ka te klüke našemi narodi žmetne milijone nesejo iz žepa.

Da bi razmili, kaj pomenijo takše klüke samo za edno družino, povem edno priliko.

Poznam družino državnoga uradnika. Mož i žena sta v službi, mata četvero dece i dekle. Ta družina celo leto vse svoje potrebčine küpuje v uradniškoj zadrugi v Maribori. 30 kilometrov so daleč od Maribora, ali itak v svojoj zadrugi küpujejo. Zadruga njim pripela vsaki mesec ednok blago za celü mesec na — dom... Ta uradniška družina je v preminočem leti, to je v leti največše krize, iz čistoga dobička zadruge telko dobila, ka za dvanajsti mesec je bilo plačano blago iz — deleža na dobički. Šlo se je okroglo za 600 dinarov. Je to, prijatelje, velki penez! I telko si je prišparala na klükaj samo edna uradniška družina. Kelko bi pa prišparao naš kmet i naš delavec, če bi meo za celo Prekmurje takšo zadruge? Ne pretiravamo, pa lejko povemo: več, kak kelko znese skupni zaslužek naših sezonskih delavcov, to je žmetne — milijone!

Kak se rešavajo milijoni, to smo že pokazali z delovanjom Agrarne zadruge v Črensovcih. Kak se dajo ne samo ednok, nego od leta do leta, vsako leto rešiti milijoni, to bi šteli pokazati z nadaljavanjom Agrarne zadruge, z ustanovitvijov konzumnoga društva za vse prekmurske kmete i delavce.

Da bi se nam šlo za vničavanje naših malih tržcov? Ne. Mi bi radi skrajšali pot od producenta do konzumenta, mi bi radi pobili nekaj za naš delaven narod nevarnih klük. Za borbo proti malim tržcom doma nemamo ne časa, ne vole. Od nas za mišlena konzumna zadruga bi lejko tem samo hasnila, ar namesto ka bi delali velkim tržcom, bi njim dali priliko, da delajo za svoje rojake i za svoje družine.

Naš račun je te:

Mi mamu v Prekmurju okoli 20.000 malih družin. Vsaka družina, povprek izda pri nakupi svojih potrebščin na leto (mislimo na obleč, obüteo, drobnarije) najmenje 1.000 dinarov. Promet blaga bi znašao po tom računi dnes, v časi krize, 20.000 krat 1.000 dinarov, to je dvajset milijonov Din. Za te peneze bi zamišlena zadruga lejko dala najbolše blago, falejšje kak dnes i küpci bi meli na leto najmenje samo iz dobička: do milijon dinarov deleža. Pa to je te najnižji račun. Lejko bi računali tudi eden i pol milijon dinarov, če je količkaj vredna letina, ali če naši sezonski delavci dobro služijo. Lejko bi dosegnoli deleži na dobički tudi do dva milijona i više dinarov, če zadruga kmetov i delavcov ne bi samo odavala, nego tudi küpüvala. Če bi vsi naši kmetje i delavci svoje pridelke odali prek zadruge i vse svoje potrebščine küpüvali samo od zadruge, zagvišno je, ka bi na leto ostalo doma do dva milijona dinarov penez, vrednost, štera dnes brez takše zadruge odide i nikdar ne pride nazaj v Prekmurje i bi lejko vsem našim siromakom i sirotam pomagali.

Kmetje i delavci, sami znate, od kelko strani pridejo k vam den za dnevom v „vogledi“ različni menje ali bole plačani agitorje, šteri vas vabijo v različne, prej edino rešilne organizacije. Pitajte od teh gospodov, jeli so oni za konzumno društvo vseh prekmurskih kmetov i delavcov? Pitajte je, če bi vam pomagali pri nastavitvi takše organizacije, ali ne? Po njuvom odgovori, posebno pa po njuvom deli za takšo organizacijo jih skoro zagvišno spoznate, če so ovce, ali vucje. Vuka naženite, ovci dajte bratsko roko, ar za vas dela, če tudi nema žülave roke, kak vi može od plüga i motike.

Prvo delo v „NOVINAJ“ že opisano društva „Prijatelov vaške kulture“ bi moglo biti to, ka nastavi z vašim sodelüvanjem „Konzumno zadruge prekmurskih kmetov i delavcov“.

Kovačova Julika.

Pripomba. Agrarna in gospodarsko podporna zadruga bi lejko postala takša potrošilna zadruga po svojih pravilaj če: 1) bi meli ljudje razumevanje za to i 2) če bi bilo več lübezni do bližnjega. Pa bomo poskušili šeletoš. Vr.

Pošta.

Berden Mihal, Filovci 50. Zakaj je vrnjen M. list, da ste 12 Din. že plačali za njega? Prosimo odgovor potom širitela.

Cene

Živina: bikovje 350, v mesarske cile 290—350, krave za kolbase 2—250, jünci 375, teoci 450—5 Din. na živo vago; teoci zaklani 6—7 Din. kg; krmlene svinje 750—8 Din. kg. na živo vago; zaklane svinje 1050—1075 Din. kg; prasci i ovce 70—120 Din. po falati, konjov po falati 1000—1500 Din. Zrnje: kukorica i pšenica 115 Din. ječmen 90, žito 75 Din. meter. Krma: detelca 45—50 Din., seno 30—35 Din. Kürivo: drva 75—80 Din. meter. Sohe: 13—16 Din. en falat.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu. Vrši vse bančne posle najkvalitetneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošl.emo brezplačno naše čekovne nakaznice.